

ПОПЕРЕДНІЙ ВИСНОВОК

стосовно законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо гарантії недоторканності для окремих посадових осіб, надісланого Головою Верховної Ради України для надання висновку щодо його відповідності статтям 157 і 158 Конституції України

1. Короткий зміст звернення

Верховна Рада України відповідно до Постанови „Про направлення до Конституційного Суду України законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо гарантії недоторканності для окремих посадових осіб“ від 5 липня 2012 року № 5056–VI (далі – Постанова № 5056) звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням дати висновок щодо відповідності вимогам статей 157 і 158 Конституції України законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо гарантії недоторканності для окремих посадових осіб (реєстраційний № 3251) (далі – Законопроект № 3251), поданого 164 народними депутатами України та доопрацьованого Комітетом Верховної Ради України з питань правової політики. До Конституційного Суду України Законопроект № 3251 направив Голова Верховної Ради України листом від 30 липня 2012 року № 01-6/928. До Законопроекту № 3251 додані порівняльна таблиця та пояснювальна записка.

Законопроектом № 3251 пропонується внесення змін до статей 80, 105 Конституції України, а саме:

- 1) частину першу статті 80 виключити;
- 2) частину третю статті 80 викласти у такій редакції:

„Народний депутат України не може бути без згоди Верховної Ради України затриманий чи заарештований до набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього“;

- 3) у частині третій статті 105 слова „якщо тільки Президент України не був усунений з поста в порядку імпічменту“ виключити“.

У пункті 2 Постанови № 5056 Конституційному Суду України було запропоновано визнати розгляд Законопроекту № 3251 невідкладним.

2. Аналіз матеріалів звернення

2.1. Відповідно до статті 159 Конституції України законопроект про внесення змін до Конституції України розглядається Верховною Радою України за наявності висновку Конституційного Суду України щодо відповідності законопроекту вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

Законопроект № 3251 в попередній редакції вже був предметом розгляду Конституційного Суду України. На підставі Висновку Конституційного Суду України у справі за зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про

20 10 08/1830 2012

внесення змін до Конституції України (щодо гарантії недоторканності для окремих посадових осіб) вимогам статей 157 і 158 Конституції України від 1 квітня 2010 року № 1-в/2010 (справа про внесення змін до статей 80, 105, 108 Конституції України) було визнано таким, що відповідає вимогам статей 157 і 158 Конституції України, Законопроект № 3251, яким пропонувалося в Основному Законі України:

- 1) частину першу статті 80 виключити;
- 2) частину третю статті 80 викласти у такій редакції:

„Народний депутат України не може бути без згоди Верховної Ради України затриманий чи заарештований до набуття чинності обвинувальним вироком суду щодо нього“;

- 3) у частині третій статті 105 слова *„якщо тільки Президент України не був усунений з поста в порядку імпичменту“* виключити“.

Разом з тим Конституційний Суд України визнав таким, що не відповідає частині першій статті 157 Конституції України законопроект, яким пропонувалося в Основному Законі України:

- 1) у частині другій статті 80 слова *„за винятком відповідальності за образу чи наклеп“* виключити;

- 2) частини першу, другу статті 105 виключити;

- 3) доповнити статтю 105 новою частиною такого змісту:

„Президент України не може бути без згоди Верховної Ради України затриманий чи заарештований до набуття чинності обвинувальним вироком суду щодо нього“.

- 4) після пункту 2 статті 108 додати пункт 3 такого змісту:

„3) набуття чинності обвинувальним вироком суду щодо нього“, та у зв'язку з цим пункти 3, 4 вважати відповідно пунктами 4, 5.

Крім того, Конституційний Суд України у Висновку від 1 квітня 2010 року № 1-в/2010 зауважив, що „в тексті Основного Закону України застосовується словосполучення „набрання законної сили“ обвинувальним вироком (пункт 2 частини другої, частина п'ята статті 81, пункт 6 частини п'ятої статті 126), а в Законопроекті використовується словосполучення „набуття чинності“ обвинувальним вироком“ (абзац п'ятий підпункту 4.3 пункту 4 мотивувальної частини).

24 травня 2012 року Верховна Рада України прийняла Постанову „Про подальшу роботу над законопроектом про внесення змін до Конституції України (щодо гарантії недоторканності для окремих посадових осіб)“ № 4830–VI¹, якою передбачалося, зокрема, проведення розгляду

¹ Цією Постановою було передбачено:

1. Встановити строк:

подання пропозицій та поправок до законопроекту – до 7 червня 2012 року; опрацювання комітетами Верховної Ради України з питань правової політики, з питань бюджету, з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності Верховної Ради України, з питань європейської інтеграції пропозицій та поправок до законопроекту у період до 22 червня 2012 року.

2. Комітету Верховної Ради України з питань правової політики до 4 липня 2012 року організувати надання народним депутатам України документів, передбачених частиною третьою статті 150 Регламенту Верховної Ради України.

3. Провести розгляд законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо гарантії недоторканності для окремих посадових осіб) (реєстр. № 3251) на пленарному засіданні Верховної Ради України 5 липня 2012 року.

Законопроекту № 3251, доопрацьованого з урахуванням зазначеного Висновку Конституційного Суду України, на пленарному засіданні Верховної Ради України 5 липня 2012 року.

Попередній аналіз тексту зміненої редакції Законопроекту № 3251 свідчить, що його приведено у відповідність до Висновку Конституційного Суду України від 1 квітня 2010 року № 1-в/2010.

Згідно з офіційним тлумаченням положень статті 159 Конституції України, наданим Конституційним Судом України у Рішенні від 9 червня 1998 року № 8-рп/98 (справа щодо внесення змін до Конституції України), „у разі внесення в процесі розгляду у Верховній Раді України поправок до законопроекту він приймається Верховною Радою України за умови наявності висновку Конституційного Суду України про те, що законопроект з внесеними до нього поправками відповідає вимогам статей 157 і 158 Конституції України“ (абзац другий пункту 2 резолютивної частини).

Таким чином, надання Конституційним Судом України висновку щодо відповідності Законопроекту № 3251 вимогам статей 157 і 158 Конституції України є необхідним для його подальшого розгляду Верховною Радою України.

Зазначаємо, що положення статей 80, 105 Конституції України не змінювались з моменту прийняття Основного Закону України. Вимог статті 154 Конституції України про те, що законопроект про внесення змін до Конституції України може бути поданий до Верховної Ради України Президентом України або не менш як третиною народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України, та статті 158 Конституції України, згідно з якою законопроект про внесення змін до Конституції України, який розглядався Верховною Радою України, і закон не був прийнятий, може бути поданий до Верховної Ради України не раніше ніж через рік з дня прийняття рішення щодо цього законопроекту, при внесенні Законопроекту № 3251 на розгляд Конституційного Суду України дотримано.

2.2. 10 липня 2012 року Конституційний Суд України прийняв Висновок № 1-в/2012 у справі за зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо недоторканності вимогам статей 157 і 158 Конституції України (справа про внесення змін до статей 80, 105, 126, 149 Конституції України). Висновок стосувався іншого законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо недоторканності (реєстр. № 10530) (далі – Законопроект № 10530)².

² Законопроектом № 10530 передбачалося внести до Конституції України такі зміни:

1) частини першу, третю статті 80 виключити;

2) частину першу статті 105 виключити;

3) у статті 126:

у частині першій слова „і недоторканність“ виключити;

частину третю виключити;

4) у статті 149 слова „та недоторканності“ виключити.

Зазначеним Висновком Конституційного Суду України було визнано таким, що відповідає вимогам статей 157 і 158 Конституції України, положення Законопроекту № 10530, яким пропонувалося *виключити частини першу та третю статті 80*. Разом з тим було визнано такими, що не відповідають вимогам частини першої статті 157 Конституції України, положення Законопроекту № 10530, якими пропонувалося:

„2) частину першу статті 105 виключити;

3) у статті 126:

у частині першій слова „і недоторканність“ *виключити*;

частину третю *виключити*;

4) у статті 149 слова „та недоторканності“ *виключити*“.

Порівняльний аналіз Законопроекту № 10530 та зміненої редакції Законопроекту № 3251 свідчить, що вони мають лише єдину однакову пропозицію: виключити з Конституції України частину першу статті 80, згідно з якою народним депутатам України гарантується депутатська недоторканність. Таким чином, ці два законопроекти не є ідентичними.

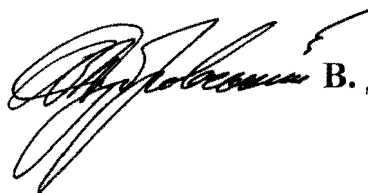
Пунктом 2 Постанови № 5056 Конституційному Суду України запропоновано визнати розгляд Законопроекту № 3251 невідкладним.

ВИСНОВОК

1. Питання, порушене Верховною Радою України, є підвідомчим Конституційному Суду України.

2. Вважаємо за доцільне передати законопроект про внесення змін до Конституції України щодо гарантії недоторканності для окремих посадових осіб (реєстраційний № 3251) на розгляд колегії суддів Конституційного Суду України для прийняття рішення відповідно до статті 48 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Керівник Секретаріату



В. ДУБРОВСЬКИЙ

Виконавець: О.Погребняк (тел.10-79)

Контроль: Л.Бірюк (тел.11-26)



Ю.Михеєнко (тел.11-27)

